

1. GAP ORGANİK TARIM KONGRESİ

17-20 Kasım 2009 Şanlıurfa

www.gaporganikkongre.org

Adres: GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü.
Paşabağı Mahallesi, Recep Tayip Erdoğan Bulvarı PK.75, 63300 / ŞANLIURFA
Tel: (0414) 313 28 83 - 84 • Telefax: (0414) 313 28 82
Kongre Sekretarya : gulgunoktem@gaporganikkongre.org • umranatay@gaporganikkongre.org

Organizasyon : Dream Incentive Tel:(0242) 349 15 89 Fax:(0242) 349 41 42 • info@dreamincentive.com

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ORGANİK TARIM VE POLİTİKALARI ---- 1

VİLDAN KARAARSLAN, AHMET BAYANER ---- 1

ORGANİK TARIM ÜLKE MEVZUATI ---- 7

VİLDAN KARAARSLAN, AHMET BAYANER ---- 7

ORGANİK ÇİFTLİK YÖNETİM MODELİ ---- 11

İBRAHİM DUMAN, AHMET ALTINDİŞLİ, UYGUN AKSOY ---- 11

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ORGANİK TARIM ---- 19

NURGÜL TÜREMİŞ ---- 19

ORGANİK SEBZE TOHUMU ÜRETİMİ ---- 27

GÜLAY BEŞİRLİ ---- 27

AŞILI BİBERLERDE *FUSARİUM* VE *VERTİCİLLİUM* SOLGUNLUĞU İLE *MELOİDOGYNE İNCOGNİTA* ÜZERİNE FARKLI ANAÇLARIN ETKİSİ ---- 34

NAİF GEBOLOĞLU, YUSUF YANAR, DÜRDANE YANAR, FARUK AKYAZI ---- 34

HARRAN OVASI'NDA ÜRETİCİLERİN ÇEVRE BİLİNÇ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ ---- 35

TALİ MONİS[1], AHMET ÇIKMAN[1], ABDULLAH SUAT NACAR[1], M. EMİN BİLGİLİ[2], YASEMİN VURARAK[3] ---- 35

ŞANLIURFA İLİ ORGANİK ÜZÜM YETİŞTİRİCİLİĞİNDE HASTALIK VE ZARARLI YÖNETİMİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA ---- 43

SEMİH TANGOLAR[1], GÜLTEKİN ÖZDEMİR[2], SADETTİN GÜRSÖZ[3], ABUZER YÜCEL[4], SERPİL GÖK TANGOLAR[5], ATİLLA ÇAKIR[3] ---- 43

TÜRKİYE'DE ORGANİK PAMUĞUN GELİŞİMİ ---- 51

ALİ RIZA MANCI, TURAN BİNİCİ ---- 51

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE KIRMIZI MERCİMEĞİN ORGANİK OLARAK YETİŞTİRME OLANAKLARININ ARAŞTIRILMASI ---- 57

MURAT KOÇ[1], SONGÜL GÜRSOY[1], ZÜBEYİR TÜRK[1], MEDENİ YAŞAR[1], İRFAN ERDEMCİ[1] ---- 57

ŞANLIURFA TEKTEK TARLA KOŞULLARINDA EKİM NÖBETİ SİSTEMİNDE FARKLI MİKTARDAKİ ORGANİK GÜBRE KULLANILARAK YETİŞTİRİLEN EKOLOJİK PAMUĞUN VERİM VE KALİTE ÖZELLİKLERİ ---- 63

MÜSLÜM COŞKUN[1], A.GÜLGÜN ÖKTEM[1], MURAT TARİNİ[1], N.DEVRİM ALMACA[1], MEHTAP SARAÇOĞLU[1], MİTHAT VURAL[2], RIDVAN KIZILKAYA[3] ---- 63

ORGANİK VE GELENEKSEL TARIM METODU İLE ÜRETİLEN NOHUT'UN VERİM, MALİYET VE KALİTE KRİTERLERİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI ---- 74

MUSTAFA ACAR[1], MAHMUT DOK[1], YASEMİN KAHVECİ CANER[1] ---- 74

ORGANİK ANTEPFISTIĞI VE ÜZÜM YETİŞTİRİCİLİĞİ İLE KONVANSİYONEL YETİŞTİRİCİLİĞİN EKONOMİK YÖNDEN KARŞILAŞTIRILMASI ---- 82

MUSTAFA ÇALIŞKAN, SERPİL KARADAĞ, İZZET AÇAR, KÜRŞAT ALP ARSLAN, SELİM ARPACI, KAMİL SARPKAYA ---- 82

EGE BÖLGESİNDE ORGANİK TARIMIN EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ ---- 88
ZERRİN KENANOĞLU BEKTAŞ, ELÂ ATIŞ ---- 88
ORGANİK TARIM VE YEŞİL PAZARLAMA ---- 100
FİLİZ PEZİKOĞLU ---- 100
GIDA ÜRÜNLERİ PAZARINDA YENİ OLUŞUMLAR: DOĞAL ÜRÜN SATIŞ BİRİMLERİ VE TÜKETİCİLERİNİN PROFİLİ (ADANA İLİ KENTSEL ALAN ÖRNEĞİ) ---- 108
MÜGE K. DAVRAN*, FARUK EMEKSİZ, ARZU SEÇER, BARAN YAŞAR ---- 108
ORGANİK ÜRÜNLERİN İŞLENMESİNE YÖNELİK DÜZENLEMELER ---- 117
SERTAÇ GÖNENÇ, ORHAN YAVUZ, ERKAN REHBER, ÇİLER ÇAVUŞOĞLU, ---- 117
GAP BÖLGESİ'NDE ORGANİK ARICILIK OLANAKLARI ---- 126
MUSTAFA KÖSOĞLU[1], BANU YÜCEL[2] ---- 126
ZEYTİN KARASU TORTUSUNUN ORGANİK KURU İNCİR YETİŞTİRİCİLİĞİNDE AĞAÇ GELİŞİMİ, VERİM VE BAZI KALİTE PARAMETRELERİNE ETKİSİ ---- 133
BERRİN ŞAHİN*[1], FERİT ÇOBANOĞLU[1], BİRGÜL ERTAN[1], RAMAZAN KONAK[1], EŞREF TUTMUŞ[1], AYTEKİN BELGE[1], BURÇİN ÇOKUYSAL[2] ---- 133
GAP BÖLGESİ ORGANİK BAĞCILIK POTANSİYELİ VE ORGANİK TARIM UYGULAMALARI ---- 144
GÜLTEKİN ÖZDEMİR[1], HÜSEYİN KARATAŞ[1], AHMET BAYRAM[2], İLHAN DORAN[3], İSMAİL GÜL[4] ---- 144
EGE BÖLGESİNDE ORGANİK ZEYTİN YETİŞTİRİCİLİĞİ ---- 156
NURHAN VAROL, NACİYE ALPER, OYA KÖSEOĞLU, HALİL TOPUZ, MURAT ÖZALTAŞ ---- 156
ORGANİK VE İNORGANİK GÜBRELEME REJİMİNİN KIRMIZI SALATA VE MARULLARIN VERİM VE KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ ---- 166
SENAY OZGEN[1] ŞAZİYE ŞEKERCİ[1], SEDA SUCU ---- 166
ORGANİK BUĞDAY ÜRETİM ALANLARINDA YABANCI OT MÜCADELESİNDE DARALTILMIŞ ALAN UYGULAMASI ---- 167
KADRİYE TAŞPINAR*, HALİL POLAT*, SERDAR TOPRAK*, GÜLSER YALÇIN* ---- 167
UG99 KARA PAS IRKINA KARŞI KÜRESEL YAKLAŞIMLAR VE BAZI TÜRKİYE ÇALIŞMALARI ---- 170
KADİR AKAN*, ZAFER MERT, LÜTFİ ÇETİN, FAZIL DÜŞÜNCELİ ---- 170
DOMUZ PITRAĞI (XANTHIUM STRUMARIUM L.) EKSTRAKTININ İKI NOKTALI KIRMIZI ÖRÜMCEK (TETRANYCHUS URTICAE KOCH (ARACHNIDA:TETRANYCHIDAE) 'E ETKISI ÜZERINDE ARAŞTIRMALAR ---- 174
PERVİN ERDOĞAN[1], GÜLÇİN SALTAN[2], BETUL SEVER[2] ---- 174
NEPETA MEYERİ BENTH. ESANSİYEL YAĞLARININ BAZI ZARARLI OTLARIN ÇİMLENME VE FİDE BÜYÜMESİ ÜZERİNDE FİTOTOKSİK ETKİLERİ ---- 182
SALİH MUTLU[1], NEVZAT ESİM[2], ÖKKEŞ ATICI[1] ---- 182
ORGANİK ANTEPFISTIĞI YETİŞTİRİCİLİĞİNDE HASTALIK VE ZARARLI YÖNETİMİ ---- 183
SERPİL KARADAĞ, KAMİL SARPKAYA, NİLGÜN KALKANCI, İZZET AÇAR, SELİM ARPACI, MUSTAFA ÇALIŞKAN ---- 183
ORGANİK DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİNDE YEŞİL GÜBRELEME VE BAZI BESİN MADDELERİNİN TOPRAK YAPISI ÜZERİNE ETKİSİ ---- 184
GÜLAY BEŞİRLİ[1], İBRAHİM SÖNMEZ[1], MEHMET KEÇECİ[2], İBRAHİM HAKKI GÜÇDEMİR[2] ---- 184

ORGANİK ÇAY YETİŞTİRİCİLİĞİ İÇİN BİYOLOJİK GÜBRE ARAŞTIRMALARI ---- 193

RAMAZAN ÇAKMAKÇI[1], YAŞAR ERTÜRK[2], MESUDE FİGEN DÖNMEZ[3], MUSTAFA ERAT[4], REMZİ SEKBAN[5], AYHAN HAZNEDAR[5] ---- 193

TOPRAĞIN BİYOLOJİK AKTİVİTESİ ÜZERİNE FARKLI ORGANİK MATERYALLERİN ETKİSİ -- 202

ÜMMÜHAN KARACA, EMEL KARAARSLAN, REFİK UYANÖZ ---- 202

BAZI KAVUN GENOTİPLERİNDE *ARBUSCULAR MİKORİZAL* FUNGUS UYGULAMALARININ BİTKİ BESİN ELEMETİ İÇERİKLERİNE ETKİLERİ ---- 209

AYŞE ÖZER, ÖNDER TÜRKMEN, MUSTAFA PAKSOY ---- 209

GÜNEŞ PİLİ ENERJİSİYLE ÇALIŞAN DAMLA SULAMA SİSTEMİNİN KURULUMU VE YAYGINLAŞTIRILMASI ---- 210

ÜMRAN ATAY[1], YUSUF IŞIKER[2], BÜLENT YEŞİLATA[2], ABDULLAH SUAT NACAR[1], AHMET ÇIKMAN[1], UFUK RASTGELDİ[1] ---- 210

FUKUOKA TARIM SİSTEMİ FELSEFESİNİN ORGANİK TARIMA UYARLANABİLİRLİĞİ ---- 218

MUSTAFA DEMİR[1], MÜSLÜM COŞKUN[2] ---- 218

ORGANİK TARIMDA KORUYUCU TOPRAK İŞLEME YÖNTEMLERİ VE UYGULANABİLİRLİLİĞİ ---- 224

ENGİN CAKIR[1], HARUN YALÇIN[1], ERDEM AYKAS[1], İKBAL DERELİ[1] ---- 224

ORGANİK TEKSTİL ÜRETİMİ VE GOTS STANDARDI ---- 233

ESEN ÖZDOĞAN, EBRU BOZACI, NECDET SEVENTEKİN ---- 233

TÜRKİYE'DE YAPILAN ÖNEMLİ ORGANİK TARIMSAL ARAŞTIRMALARI VE İHTİYAÇ DUYULAN ARAŞTIRMA KONULARI ---- 244

MÜSLÜM COŞKUN [1] ŞAHİN ANİL[2], HASAN ASLAN[1] ---- 244

DİYARBAKIR İLİ VE İLÇELERİNDE ÇİFTÇİLERİN ORGANİK TARIMA BAKIŞ AÇISI ---- 254

SONGÜL GÜRSOY[1], ZÜBEYİR TÜRK[1], TÜLİN İ. İKİNCİ[2], BETÜL KOLAY[1] ---- 254

İZMİR YÖRESİNDE ORGANİK SÜT ÜRETİMİNE İLİŞKİN ÜRETİCİ DAVRANIŞLARI ---- 260

NURSEL KOYUBENBE[1], BÜLENT MIRAN[2], YUSUF KONCA[1], ERDAL YAYLAK[1], AYŞE UZMAY[2], MEHMET CANDEMİR[3] ---- 260

ORGANİK VE KONVANSİYONEL SİSTEMDE YETİŞTİRMENİN ETLİK PİLİÇLERİN ET KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ ---- 269

ABDULLAH UĞUR ÇATLI[1], KAMİL KÜÇÜKYILMAZ[1], MEHMET BOZKURT[1], EMİNE NUR HERKEN[2], MUSTAFA ÇINAR[1], RAMAZAN ERKEK[3], EROL BİNTAŞ[1] ---- 269

ORGANİK VE KONVANSİYONEL SİSTEMDE YETİŞTİRİLEN ETLİK PİLİÇLERİN YEMLERİNE ETERİK YAĞ KARIŞIMI İLAVESİNİN BÜYÜME PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİLERİ ---- 280

MUSTAFA ÇINAR[1], KAMİL KÜÇÜKYILMAZ[1], MEHMET BOZKURT[1], ABDULLAH UĞUR ÇATLI[1], RAMAZAN ERKEK[2], EROL BİNTAŞ[1] ---- 280

GAP BÖLGESİNİN ORGANİK HAYVANSAL ÜRETİM POTANSİYELİ VE GELECEĞİ ---- 290

ÜMİT YAVUZER[1], GÜLŞAH BENGİSU[2] ---- 290

ORGANİK HAYVANCILIKTA HAYVAN REFAHI ---- 297

MEHMET KOYUNCU, ŞENİZ ÖZİŞ ALTINÇEKİÇ ---- 297

TÜRKİYE'DE ORGANİK SÜT ÜRETİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE KİMİ ÖNERİLER ---- 309

MUSTAFA KAYMAKÇI, TURGAY TAŞKIN, ALPER ÖNENÇ NEDİM KOŞUM ---- 309

ORGANİK TARIMIN TARİHÇESİ TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA ORGANİK TARIM ---- 322

AYŞEN MELDA ÇOLAK, TÜLİN BAŞ ---- 322

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDEKİ MAYINLI ARAZİLERİN ORGANİK TARIM AMAÇLI KULLANIM OLANAKLARI ---- 333

ABDULLAH ÖKTEM[1], A. GÜLGÜN ÖKTEM[2], MÜSLÜM COŞKUN[2] ---- 333

ORTA GEDİZ HAVZASINDA (SALİHLİ-TURGUTLU) TARIMSAL AMAÇLI BÖLGELENDİRME YÖNTEMİ İLE ORGANİK TARIM ALANLARININ BELİRLENMESİ ---- 343

Ü. ERDAL[1], Ö. SÖKMEN[2], M. KİRAMİ ÖLGEN[3] ---- 343

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM ALT YAPISI, PAZAR, AMACA YÖNELİK TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE ULUSAL ORGANİK MASTER PLANININ GEREKLİLİĞİ ---- 352

MÜSLÜM COŞKUN1, ATİLA ERTEM[2], HASAN ASLAN[1] ---- 352

VAN HAVZASINDA BİTKİ GELİŞİMİNİ TEŞVİK EDİCİ BAKTERİ İZOLASYONU İÇİN KULLANILABİLECEK ÖNEMLİ BİTKİ GRUPLARI ---- 353

RAMAZAN ÇAKMAKÇI[1], RECEP KOTAN[2], MURAT ERMAN[3], FATİH ÇIĞ[3], KENAN KARAGÖZ[2], MUSTAFA ÇELİK[3] ---- 353

ÇEVRE DOSTU EKOLOJIK TARIM ---- 362

ERDIHAN TUNÇ ---- 362

TÜRKİYE'DE PLANLI DÖNEMDE TARIM-ÇEVRE İLİŞKİLERİ VE ORGANİK TARIM ---- 369

TAYFUN ÇUKUR[1], GAMZE SANER[2], FIGEN ÇUKUR[1] ---- 369

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK – ORGANİK TARIM VE VESPIDAE (INSECTA:HYMENOPTERA:VESPOİDEA) ---- 375

AYSEL KEKILLIOGLU ---- 375

APIDAE (INSECTA:HYMENOPTERA:APOIDEA) VE ORGANİK TARIM ---- 376

AYSEL KEKILLIOGLU ---- 376

ORGANİK TARIM EKOSİSTEMLERİNDE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİN YAPILANMASI ---- 377

HURİYE KARA[1] ---- 377

BİTKİ BÜYÜMESİNİ DÜZENLEYİCİ RHİZOBAKTERİLERİN (PGPR) ÇİLEKTE (*FRAGARİA X ANANASSA* DUCH.) VERİM VE GELİŞİM UNSURLARINA ETKİLERİ ---- 384

YAŞAR ERTÜRK[1], SEZAİ ERCİŞLİ[2], RAMAZAN ÇAKMAKÇI[3], M.FIGEN DÖNMEZ[4] ---- 384

BİO GÜBRELEMENİN ROKA (*ERUCA SATİVA*) VE MARUL (*LACTUCA SATİVA*) BİTKİSİNİN GELİŞİMİ VE KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ ---- 385

ASLIHAN ESRİNGÜ*, METİN TURAN, DİLARA FAYETORBAY, FIGEN DÖNMEZ ---- 385

FARKLI MİKORİZA KÜLTÜRÜ İLE AŞILAMANIN BUĞDAY BİTKİSİNİN GELİŞMESİ ÜZERİNE ETKİSİ ---- 393

EMEL KARAARSLAN, ÜMMÜHAN KARACA, REFİK UYANÖZ ---- 393

ŞANLIURFA TEKTEK TARLA KOŞULLARINDA EKİM NÖBETİ SİSTEMİNDE FARKLI MİKTARDAKİ ORGANİK GÜBRE KULLANILARAK YETİŞTİRİLEN EKOLOJİK MERCİMEĞİN VERİMİ ÜZERİNE ETKİSİ ---- 401

MÜSLÜM COŞKUN 1, A.GÜLGÜN ÖKTEM[1], N.DEVRİM ALMACA[1], MURAT TARİNİ[1], MİTHAT VURAL[2], BETÜL BAYRAKLI[3] ---- 401

MERSİN-ERDEMLİ'DE ORGANİK VALENSİYA PORTAKAL YETİŞTİRİCİLİĞİNDE TURUNÇGİL UNLUBİTİ *PLANOCOCCUS CİTRİ* RİSSO (HEMİPTERA: PSEUDOCOCCİDAE) MÜCADELESİ ----- 410

N. ZÜLAL ELEKÇİOĞLU ---------- 410

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE ORGANİK KİRAZ ÜRETİMİ VE UYGULAMALARI: MARDİN İLİ ÖRNEĞİ ---------- 419

İNANÇ ÖZGEN[1], HAKAN YILDIRIM[2], ZAFER AKTÜRK[2], DENİZ YUSUF İÇGİL[1] ŞAHİMERDAN TÜRKÖLMEZ[1], MEHMET ŞİRİN İMRAK[3] 419

ORGANİK KESTANE ÜRETİMİNDE KESTANE KANSERİ MÜCADELESİ ---------- 424

MUSTAFA TİMUR DÖKEN, SERAP AÇIKGÖZ ---------- 424

ORGANİK BAĞCILIKTA SALKIM GÜVESİ (*LOBESİA BOTRANA* DEN.-SCHİFF., LEP.: TORTRİCİDAE) İLE MÜCADELEDE FARKLI BİYOTEKNİK YÖNTEMLERİN KULLANIMI -------- 433

FERHUNDE ÖZLEM ALTINDİŞLİ, FATMA ÖZSEMERCİ[1] ---------- 433

ŞANLIURFA'DA ORGANİK BUĞDAY,PAMUK VE ANTEPFISTIĞI YETİŞTİRİCİLİĞİNDE KARŞILAŞABİLECEK BİTKİ KORUMA SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ---------- 441

MİTHAT VURAL, CENGİZ RASTGELDİ, FUAT TAYLAN, MÜSLÜM COŞKUN ---------- 441

ORGANİK ÇİLEK YETİŞTİRİCİLİĞİNDE BAZI BESİN UYGULAMALARIN BİTKİ BESİN ELEMENTLERİ ALIMINA ETKİLERİ ---------- 452

ADEM ATASAY[1], NURGÜL TÜREMİŞ[2] ---------- 452

ORGANİK KİRAZ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE FARKLI KLON ANAÇLARININ ÇİÇEKLENME, MEYVE VERİM VE KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ ---------- 461

ADEM ATASAY[1], MESUT İŞÇİ[1], KADİR UÇGUN[1], SUAT KAYMAK[1], SELMA ÖZYİĞİT[2], AYŞE ÖZDEM[3], CEVDET ZEKİ[3] ---------- 461

MARDİN İLİNDE ORGANİK KİRAZ YETİŞTİRME OLANAKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ---------- 467

HAKAN YILDIRIM[1], İNANÇ ÖZGEN[2], ZAFER AKTÜRK[1], DENİZ YUSUF İÇGİL[2] ---------- 467

İLK TURFANDA ORGANİK HIYAR YETİŞTİRİCİLİĞİNDE FARKLI TERBİYE SİSTEMİ VE BUDAMA UYGULAMALARININ BÜYÜME, ERKENCİLİK VE VERİM ÜZERİNE ETKİSİ ---------- 475

DİLEK KANDEMİR[1], HARUN ÖZER[2], SEZGİN UZUN[2] ---------- 475

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM EĞİTİMİ ---------- 483

RUHSAR YANMAZ*, BURCU TUNCER** ---------- 483

GÖKÇEADA'DA ORGANİK VE KONVANSİYONEL ZEYTİN ÜRETİMİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ ---------- 494

DUYGU AKTÜRK[1], FERHAN SAVRAN[1] ---------- 494

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM ARAŞTIRMALARI ---------- 503

RUHSAR YANMAZ*, GÜLAY BEŞİRLİ** ---------- 503

KONYA İLI AKŞEHIR İLÇESI ORGANIK ÇILEK ÜRETIMI VE MALIYET ANALIZI ---------- 512

CENNET OĞUZ[1], GÜLŞAH EVLİ[2] ---------- 512

DEMİR BESLENMESİNDE SENTETİK KİLEYTLER YERİNE ORGANİK KİLEYTLERİN KULLANILMA OLANAKLARI ---------- 520

KADRİYE KALINBACAK, ---------- 520

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM EĞİTİMİ

Ruhsar YANMAZ*, Burcu TUNCER**

*. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü 06110 ANKARA, yanmaz@agri.ankara.edu.tr

**: Yüzüncüyıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü-VAN

ÖZET

Organik tarım başlangıçta 'dededen babadan kalma yöntemlerle yapılan, ilaç gübre kullanılmayan bir tarım şeklidir' diye tanımlanmıştır. Ancak daha sonraki gelişmeler organik tarımın modern tarım teknik ve bilgilerinin kullanılmasıyla yapılabileceğini göstermiştir. Dünya'daki gelişmiş ülkelerde bizden çok önceleri organik tarım eğitiminin önemi kavranmış ve buna göre eğitim programları düzenlenmiştir. Ülkemizde ise eğitim programlarının yaygınlaşması organik tarımın ülkemizde yapılmaya başlanmasıyla paralellik göstermiştir. 1990'lı yıllardan sonra hızla eğitim çalışmalarına girilmiştir. Bugünkü durumda ülkemizde çocuk, genç ve yetişkinlerin bilinçlendirilmesine veya meslek edinmesine yönelik eğitim faaliyetleri bulunmaktadır.

Burada sunulan çalışmada, ülkemizde organik tarım eğitimi veren kuruluşlar, alt yapı ve eleman kapasiteleri, eğitim programları, faaliyetleri ve eğitim sırasında yaşanan sorunların ortaya konulması planlanmış, bu bilgilerin bundan sonraki eğitim faaliyetlerinin şekillendirilmesi ve denetlenmesi açısından yararlı olacağı düşünülmüştür.

Anahtar kelimeler: Organik tarım, eğitim

Organic Farming Education in Turkey

ABSTRACT

Organic farming was described as a farming metod which is old and does not use fertilizer and pesticides. But in recent developments showed that organic farming is a modern farming system and can be made only when used modern farming techniques and knowledge. In the world in developed countries education programs organized appropriate to organic farming. In Turkey, education programs started to esablished after 1990. Although there are education proograms and courses for children, youth and adults, are not sattisfy.

In this paper, education programs and courses, their background and staff capacity, education program sheduies and their problems were discussed.

Key words: Organic farming, education

GİRİŞ

Bir ülkede hangi sektör olursa olsun sektörde çalışacak kişilerin eğitimi önemlidir. Özellikle çalışma alanı uygulamayı gerektiriyorsa ve geniş bir kitleye yöneliyorsa, yöneldiği kesimin eğitim düzeyine bağlı olarak eğitimin önemi artış gösterir.

Organik tarım ülkemizde 1990'lı yıllardan itibaren gelişme göstermeye başlamış bir sektördür. Sektörde gelişmeyle birlikte ülkemizdeki organik tarım hareketinin sağlıklı gelişmesini desteklemek amacıyla 1992 yılında İzmir'de E.Ü. Ziraat Fakültesi bünyesinde Ekolojik Tarım Organizasyonu Derneği (ETO) kurulmuştur. Böylece organik tarım hareketine sahip çıkılmış, organik tarımın tanıtılması, yayılması için araştırma ve eğitim çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Daha sonra Tarım ve Köyişleri Bakanlığı da konunun önemini kavrayarak, öncelikle ETO'nun desteği ile önce kendi elemanlarını daha sonra da eğittiği elemanları ile bu kolda faaliyet gösteren değişik kesimlere yönelik eğitim çalışmaları yapılmaya başlanmıştır.

Organik tarım sertifikalı bir üretim sistemi olduğu için eğitim çalışmalarının farklı kesimlere yönelik olarak şekillendirilmesi gerekmektedir. Özellikle sertifika ve belge verecek kurum elemanlarının eğitiminin özelleştirilmesi ile birlikte eğitim şekillenmeye başlamıştır.

Ülkemizde organik tarım konusunda yapılan eğitim çalışmalarını 6 ana başlık altında toplayabiliriz:

1. Çiftçi veya üretici eğitimi
2. İlk ve Ortaöğrenim çağındaki çocukların eğitimi
3. Üniversite düzeyinde eğitim
4. Teknik eleman eğitimi
5. Sertifiker ve kontrolör eğitimi
6. Sürekli eğitim

Organik tarım eğitiminin yöneldiği kesimler içinde çiftçi veya üretici, teknik eleman eğitimi ile organik tarım kontrolörlerinin eğitimi Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından üstlenilmiş, ortaöğrenim ve üniversite düzeyindeki eğitimler ile sürekli eğitim ise Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul ve üniversiteler tarafından yapılmaktadır. Ancak plânlı olarak eğitimin düzenlenmemesi nedeniyle eğitim çalışmaları yetersiz kalabilmektedir.

Burada sunulan çalışmada, ülkemizde organik tarım eğitimi veren kuruluşlar, alt yapı ve eleman kapasiteleri, eğitim programları, faaliyetleri ve eğitim sırasında yaşanan sorunların ortaya konulması plânlanmış, bu bilgilerin bundan sonraki eğitim faaliyetlerinin şekillendirilmesi ve denetlenmesi açısından yararlı olacağı düşünülmüştür.

MATERYAL ve YÖNTEM

Çalışmada Türkiye'de eğitim çalışmalarından sorumlu Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar ile üniversitelerin bağlı olduğu YÖK kayıtlarından yararlanılmıştır. Bu amaçla internet üzerinden yapılan taramalar, eğitimle ilgili yayınlar kullanılmıştır.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Yaptığımız taramalar sonucunda Türkiye'de organik tarım eğitim çalışmalarının 6 ana başlık altında toplanabileceği sonucuna varılmıştır.

Çiftçi veya üretici eğitimi:

Tarımla uğraşan ve özellikle de organik tarım faaliyetinde bulunacak çiftçi veya üreticilerin eğitimi görevi ülkemizde Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın kontrolü altındadır. Zaman zaman Bakanlık-Üniversite işbirliği ile düzenlenen konferanslar veya kurslar yardımıyla üreticiler organik tarım ve teknikleri konusunda bilgilendirilmektedir. Bunun yanında Avrupa Birliği veya Uluslararası diğer kuruluşlar tarafından desteklenen çoğunluğu eğitim çalışması olan projelerle organik tarım konusunda hedef kitle olarak seçilen üreticiler, uygulama projelerinde görev alan teknik elemanlarca bilgilendirilmektedir. Ancak bu projelerde görev alacak elemanlara az da olsa bir ücret verilmesi nedeniyle, çoğunlukla konuda uzman olmayan kişilerin de eğitim çalışmalarında görev aldığı görülmektedir.

İlköğretim çağındaki çocuk ve gençler için organik tarım eğitimi: Organik tarımı gelecek kuşaklara aktarabilmek için çocukların eğitimi önem taşımaktadır. Oysa ülkemizde yaptığımız araştırma sonucunda bu konuda sadece Ankara Üniversitesi bünyesinde 'Toprak Okulu' ve 'Böcek Okulu' ismi ile iki eğitim programının faaliyet gösterdiği belirlenmiştir. Bu iki okul 2009 yılında kurulan ve Türkiye'de bir ilk olan **'Çocuk Üniversitesi'** bünyesine alınmıştır. Bu üniversite içinde yine çocuklara yönelik olarak 'Küçük Bahçevanlar' bölümü de yer alacaktır (Anonim 2009 b). Bunun dışında özel ilköğretim okullarında çocukları bilinçlendirmek adına şahsi çabalarla eğitim çalışmaları verilmektedir (Anonim 2009 a).

Ortaöğrenim çağındaki gençler için organik tarım eğitimi: Orta öğretim çağındaki gençlerin eğitimi Tarım Meslek Liseleri yoluyla yapılmaktadır. Tarım Meslek liselerinin temeldeki amacı; pratik bilgi ve beceriye sahip olan teknisyen düzeyinde eleman yetiştirmektir. Meslek liseleri hem yatılı, hem gündüzlü eğitim verebilmekte, öğrenciler isterlerse paralı-yatılı olarak okuyabilmektedir. Tarım meslek lisesinde eğitim süresi 4 yıl olup, kayıt yaptırabilmek için ilköğretim okulu mezunu olmak, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan Orta Öğretim Kurumları Öğrenci seçme Sınavına katılıp kazanma koşulları aranmaktadır (Anonim 2009 b).

Ülkemizde 8 adet Tarım Meslek Lisesi bulunmakta ve tamamı erkek öğrenci almaktadır (Çizelge 1). Liselerde Genel Ziraat, Makine, Tarım Teknolojisi, Gıda Teknolojisi, Peyzaj, Laborant ve Veteriner Sağlık bölümleri bulunmaktadır. Bu bölümlerde genel kültür dersleri olarak Türk Dili ve Edebiyatı, Din Kültürü, Ahlak Bilgisi, Tarih, Coğrafya, Matematik, Geometri ve Yabancı Dil dersleri okutulmaktadır. Meslek dersleri olarak da Mikrobiyoloji, Gıda Kontrolü, Histoloji, Tarımsal Mekanizasyon, Bağ-Bahçe, Hayvancılık, Gıda Teknolojisi, Sebze-Seracılık, Laboratuar, Pazarlama dersleri bulunmaktadır (Anonim 2009 b). Ders programlarında doğrudan organik tarıma yönelik bir ders bulunmamakla birlikte, organik tarımla ilgili bilgilerin özellikle son yıllarda muhtemelen yetiştiricilikle ilgili bölümlerde verildiği tahmin edilmektedir.

1998 yılında yapılan değişiklikle bu liselerin yönetmelikleri Milli Eğitim Bakanlığı Meslek Liselerine uydurulmuştur. Tarım Meslek Lisesi programlarından mezun olan öğrenciler isterlerse mezun oldukları alan/kol/bölümün devamı niteliğinde veya en yakın programların uygulandığı meslek yüksekokullarına sınavsız olarak girebilirler. Ayrıca,ÖSYM tarafından yapılan Dikey Geçiş Sınavını (DGS) kazananlar alanlarındaki lisans programlarına devam edebilirler (Anonim 2009 b)

Çizelge 1. Türkiye'deki Tarım Meslek Liselerinin bulunduğu yerler (Anonim 2009 b)

İl	Meslek Lisesi
İstanbul (Üsküdar)	Selimiye Tarım Anadolu Meslek Lisesi, Tarım Meslek Lisesi (www.setam.k12.tr)
Samsun (Merkez)	Samsun Anadolu Tarım Meslek Lisesi ve Tarım Meslek Lisesi (www.samsuntml.k12.tr)
Çankırı (Merkez)	Çankırı Tarım Meslek Lisesi (www.tarimmeslek18.meb.k12.tr)
Erzincan (Merkez)	Erzincan Tarım Meslek Lisesi (www.erzincantml.k12.meb.gov.tr)
Ankara (Çankaya)	Çankaya Tarım Anadolu Meslek Lisesi ve Tarım Meslek Lisesi (http://catml.meb.k12.tr)
Malatya (Battalgazi)	Malatya Tarım Meslek Lisesi (www.mtml.meb.k12.tr)
Van (Merkez)	Van Tarım Meslek Lisesi (www.tarimmesleklisesi.meb.k12.tr)
Konya (Çumra)	Çumra Tarım Meslek Lisesi (www.cumratml.meb.k12.tr)

Üniversite düzeyinde organik tarım eğitimi: Türkiye'de ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim üniversitelerde yapılmaktadır. Ülkemizdeki tarım eğitimi Lisans düzeyinde Ziraat Fakültelerinde verilmektedir. Ancak son yıllarda kurulma hedefleri aşılarak sayıları giderek artan Meslek Yüksek Okulları (MYO) da neredeyse Ziraat Fakültelerinin yerine geçebilecek konuma getirilmiştir.

Ülkemizde 92 tane Devlet Üniversitesi, 36 tane de Vakıf Üniversitesi bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinde Tarım Programı olmamasına karşılık, devlet üniversitelerinin 23 tanesinde yani % 25'inde Ziraat Fakültesi bulunmaktadır (Anonim 2009 c).

Çizelge 2'de ziraat fakültesi bulunan üniversitelerde, eğitim programlarında organik tarıma yer verilenler ve verilme düzeyi görülmektedir. Buna göre ülkemizdeki ziraat fakültelerinin % 50'sinin ders programlarında Organik Tarım dersine yer verilmektedir. Ancak bu dersin sadece 3 fakültenin ders programlarında zorunlu, diğerlerinde ise seçmeli konumunda olduğu dikkat çekmektedir. Ders saati olarak da uygulamasız 2 kredi saat uygun bulunmuştur. Bu durumda ziraat fakültelerinde organik tarımın pek önemsenmediği anlaşılmaktadır. Bunda organik tarımın tarımdan bağımsız olamayacağının, tarımı bilen kişilerin organik tarımı da başarabileceklerinin düşünülmüş olmasının veya organik tarımın yetiştiricilikle ilgili bölümlerin ders müfredatları içinde yer almasının rolü bulunmaktadır. Bununla birlikte ziraat fakültelerinin bu tip bir eğitimi önemsememeleri de diğer bir neden olarak gösterilebilir. Nitekim ziraat fakülteleri organik tarımda olduğu gibi ziraat eğitimini de bir bütün olarak düşünemedikleri için ders programları son 10 yıl içinde çok hızlı bir değişim göstermesine rağmen programlarda köklü bir değişiklik yapılamamıştır.

Ülkemizde her ile bir üniversite zihniyetiyle alt yapıları oluşturulmadan çok sayıda üniversite kurulmuştur. Son dönemlerde üniversite açmanın yolu Meslek Yüksek Okulu kurmaktan geçmektedir. Yani neredeyse açılacak fakülteleri MYOkulları belirlemektedir diyebiliriz. Üniversiteler içinde açılması

gerekli fakülteler de ülke gereksinimi, mevcut fakültelerin görüşleri dikkate alınmadan açılmaktadır. Bu durumda yeni kurulan bir üniversitede kuruluşlarının kolay olduğu düşünülerek ziraat fakültelerinin kurulması, ziraat fakültelerinin fakülte alt programları ile ilgili çok sayıda meslek yüksek okulunun açılışına ya sessiz kalmaları ya da desteklemeleri nedeniyle ziraat mühendisliği eğitiminin gerekli olup olmadığı tartışılır duruma gelmiştir.

Çizelge 2. Türkiye'de Öğretim programlarında 'Organik Tarım' dersi bulunan Ziraat Fakülteleri

Üniversite	Organik Tarım dersi	Dersin verildiği Bölüm	Dersin konumu (Z/S)	Kredi saat
1. A. Menderes Üniversitesi-Aydın	Yok			
2. Ahi Evran Üniversitesi-Kırşehir	Yok			
3. Akdeniz Üniversitesi-Antalya	Yok			
4. Ankara Üniversitesi-Ankara	**Var**	BB, BK, TB	S	2+0
5. Atatürk Üniversitesi-Erzurum	**Var**	BK, TB, TM*	Z, S*	2+0
6. Bozok Üniversitesi- Yozgat	Yok			
7. Çukurova Üniversitesi-Adana	**Var**	BB	S	2+1
8. Dicle Üniversitesi-Diyarbakır	**Var**	BB, TB*	Z, S*	2+0
9. Ege Üniversitesi-İzmir	**Var**	BB, BK, TB	S	2+0
10. Gaziosmanpaşa Üniversitesi-Tokat	**Var**	ZM	S	2+0
11. Harran Üniversitesi-Şanlıurfa	Yok			
12. Iğdır Üniversitesi-Iğdır	Yok			
13. Mustafa Kemal Üniversitesi-Antakya	Yok			
14. Namık Kemal Üniversitesi-Tekirdağ	Yok			
15. Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun	**Var**	BK	?	
16. Onsekiz Mart Üniversitesi-Çanakkale	**Var**	BB	S	2+0
17. Ordu Üniversitesi-Ordu	Yok			
18. Osmangazi Üniversitesi- Eskişehir	Yok			
19. Selçuk Üniversitesi-Konya	**Var**	ZM	Z	2+0
20. Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta	**Var**	ZM	S, Z**	2+0
21. Sütçü İmamoğlu Üniversitesi-Kahraman Maraş	Yok			
22. Uludağ Üniversitesi-Bursa	**Var**	ZM	S	2+0
23. Yüzüncü Yıl Üniversitesi-Van	Yok			

BB: Bahçe Bitkileri BK: Bitki Koruma TM: Tarım makinaları ZM: Ziraat Mühendisliği Z: Zorunlu S: Seçmeli

Ülkemizde genç nüfusun eğitim talebini karşılamak ve işsizliğin azaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla üniversiteler içinde meslek yüksek okulları kurulmuştur. Günümüzde şehrin uzak köşelerinde gerçekçi plânlamalar yapılmadan o bölgeye en yakın üniversiteye bağlı olarak kurulan Meslek yüksek okulları, daha sonra o ile üniversite açıldığında, binaları ve öğretim elemanları bile olmayan üniversitelere bağlanmaktadır. Oysa meslek yüksek okullarının üniversitenin tümü ile kaynaşabildiği durumlarda daha iyi

göre hizmet verebilme ve kurum dışındaki kuruluşlarla iş ve hizmet b

2009 yılı itibariyle 442 adettir. Bunların 188 tanesinde Tarım Programı vardır. 27 devlet üniversitesine bağlı 34 MYO'unda Organik Tarım Programı bulunmaktadır (Çizelge 3).

Ülkemiz koşullarında Vakıflar da MYO açabilmektedir. Nitekim ülkemizde 4 adet Vakıflar tarafından kurulmuş MYO'u bulunmaktadır. Ancak sadece Ürgüp'te bulunan Kapadokya MYO'unda burslu 'Organik tarım' programı vardır. Bu durumda ülkemizde MYO düzeyinde 35 organik tarım eğitim programı

bulunmaktadır. Organik Tarım programlarının 2006 yılından itibaren hızlı bir artış gösterdiği dikkat çekmektedir.

MYO'larının eğitim süresi 4 yarıyıldır. Organik tarım programlarından mezun olan öğrenciler, ziraat fakültelerinin ilgili bölümlerine yatay geçiş yapabilmektedir. Ancak ders programlarının içerikleri ziraat fakültelerdeki aynı isimli derslerle uyumlu iken saatleri konusunda farklılıklar bulunmaktadır. ÖSYM'den elde edilen bilgilere göre 2009-2010 eğitim döneminde organik tarım programları için belirlenen taban puanları 248-168 puan arasında değişmekte ve bu dönem 1100 öğrencinin alınması beklenmektedir. Bu programlara EA-1 puanına göre öğrenci alınmaktadır (Anonim 2009 d).

Çizelge 3. Türkiye'de 'Organik Tarım' programına sahip meslek yüksek okulları ve kapasiteleri

Üniversite	Adı	D PB	Ö K	Öğretim elemanı sayısı
1. Abant İ. Baysal-Bolu	1. Mudurnu	Var	30	2 Y.Doç.
2. Adıyaman	2. Kâhta	Var	45	3 Y.Doç.
3. Atatürk- Erzurum	3. İspir	Var	50	1 Y.Doç.
4. Bilecik	4. Pazaryeri	Yok	30	Bilgi edinilemedi
5. Cumhuriyet-Sivas	5. Zara	Var	30	5 Ö. Gör.
6. Çukurova-Adana	6. Pozantı	Yok	30	Bilgi edinilemedi
7. Dicle-Diyarbakır	7. Diyarbakır	Yok	20	Bilgi edinilemedi
	8. Bismil	Yok	30	Bilgi edinilemedi
8. Dumlupınar-Kütahya	9. Simav	Var	40	Bilgi edinilemedi
9. Düzce	10. Çilimli	Var	30	2 Ö.Gör.
10 Ege –İzmir	11. Ödemiş	Var	30	1 Prof., 4 Y.Doç, 2 Ö.Gör.
11. Erciyes-Kayseri	12. Safiye Çık.	Var	25	2 Prof., 1 Doç., 2 Y.Doç., 2 Ö.Gör.
12. Erzincan	13. Üzümlü	Yok	30	1 Y.Doç.
13. Gaziantep	14. Nizip	Var	40	Bilgi edinilemedi
	15. Nurdağı	Yok	30	Bilgi edinilemedi
	16 Islahiye	Yok	30	Bilgi edinilemedi
14. Gazi Osman Paşa-Tokat	17. Artova	Var	40	2 Ö. Gör.
15. Gümüşhane	18. Kelkit	Var	35	Bilgi edinilemedi
	19. Şiran	Yok	45	Bilgi edinilemedi
16. Kahraman Maraş	20. Göksun	Var	40	1 Ö.Gör.
17. Karamanoğlu Mehmet Bey	21. Karaman	Yok	40,40 (İÖ)	Bilgi edinilemedi
18. Kırıkkale	22. Delice	Var	40	Bilgi edinilemedi
	23. Kırıkkale	Var	30	1 Y.Doç.
19. Kocaeli	24. Arslanbey	var	30	1 Prof. 5 Y.Doç, 4 Ö.Gör, 1 Ar. Gör.
20. Mustafa Kemal-Antakya	25. Kırıkhan	Var	50,50 (İÖ)	2 Ö. Gör.
21. Mersin	26. Silifke	Yok	40	Bilgi edinilemedi
22. Ondokuzmayıs-Samsun	27. Bafra	Yok	45,45 (İÖ)	Bilgi edinilemedi
23. Onsekiz Mart- Çanakkale	28. Lapseki	Var	30	2 Doç., 2 Y.Doç., 1 Ö. Gör.
24. Selçuk –Konya	29. Çumra	Var	40	7 Y.Doç, 13 Ö.Gör., 1 okutman
	30. Sarayönü	Var	50	1 Y.Doç, 7 Ö.Gör.
25. Siirt	31. Eruh	Yok	30	Bilgi edinilemedi
25. Süleyman Demirel-Isparta	32. Aksu		80	1 Y.Doç, 2 Ö. Gör, 1 Okutman
26. Uşak	33. Sivaslı		60	Bilgi edinilemedi
27. Yüzüncüyıl-Van	34. Gevaş	Yok	50	Bilgi edinilemedi
İlke Eğ. ve Sağlık Vakfı	35. Kapadokya	Var	15**	2 Ö.Gör.

*: 2009-2010 Öğretm yılı için YÖK tarafından kontenjan belirtilmemiştir. DPB: Ders Programı bilgisi
**: 14 öğrenci % 50 burslu, 1 öğrenci burslu, ÖK: Öğrenci kontenjanı İÖ: İkinci öğretim
Gerek ön lisans gerekse lisans eğitim programlarının içeriği eğitimin kalitesinde önemli bir rol oynar.

Eğitim programlarına ulaşılan 11 MYO'nun programları incelendiğinde (Ödemiş, Safiye Çıkrıkçıoğlu, Artova, Delice, Çumra, Sarayönü, Aksu, Kâhta, Zara, Arslanbey, Kapadokya) genel olarak 85-110 kredilik ders programlarının bulunmaktadır. Organik tarım uygulamalı bir bilim dalıdır. Oysa devlete bağlı MYO'larındaki Organik Tarım programlarında uygulamaların dersler içindeki payı % 15-35 arasında değişirken, vakıf tarafından kurulmuş MYO programında ise uygulama oranının % 43 düzeyinde olduğu dikkat çekmektedir. Organik tarım programlarında yer alan derslerin haftalık ders saatleri ve ders içerikleri karşılaşıldığında ise uygulama ağırlıklı olması gereken dersler için hiç uygulama öngörülmemektedir. Ya da dersin kapsamı verilen saatlerle uyum halinde değildir. Eğitim programları bir bütün halinde incelendiğinde bu programların yatay geçiş şansını artırabilmek amacıyla fakülte eğitim programları ile uyum halinde oldukları, hatta bazılarının büyük ölçüde aynısı olduğu görülmektedir. Organik Tarım programı açan MYO'larındaki ders programlarının çoğunun birbirinin aynısı olması da MYO'larının adeta birbirlerinden kopya çektiğini düşündürmektedir.

Organik tarım eğitimi aslında temel tarım eğitiminin üzerine inşa edilmelidir. Dolayısıyla eğitiminin de lisansüstü düzeyde eğitilmiş elemanlar tarafından yapılması tercih edilmelidir. Oysa ülkemizde sayıları hızla artan MYO'larında diğer pek çok programda olduğu gibi Organik Tarım Programlarındaki öğretim elemanı sayısı kadar kalitenin de düşük olması dikkat çekicidir. Çizelge 3'de Organik Tarım programına sahip olan yüksek okullardaki öğretim elemanı sayıları incelendiğinde bazı programlarla ilgili olarak bilgiye ulaşılamadığı, ulaşılan bazı bölümlerde sadece 1 öğretim elemanının bulunması, öğretim elemanı sayısı yönünden zengin görünenlerde ise, MYO bünyesinde 2-5 kadar tarımla ilgili programın olduğu görülmektedir. Bu da özellikle yeni kurulan üniversitelerde diğer programlarda olduğu gibi konu uzmanlığının dikkate alınmadığını göstermektedir. MYO'larının ders programları diğer lisans programlarına geçişi kolaylaştıracak şekilde uyumlu hale getirilmeye çalışılmasına rağmen, her zaman olduğu gibi öğretim elemanı kalitesi gözden kaçırılmaktadır.

Uygulamalı eğitim sadece kaliteli öğretim elemanı ile sürdürülemez. Organik tarım gibi uygulamanın olmazsa olmaz olduğu bilim dallarında alt yapı ve teknik donanım da önemlidir. Yaptığımız incelemelerde özelikle son yıllarda kurulan yüksek okulların meslek lisesi binalarının yüksek okula çevrilmesi şeklinde kurulduğunu görmekteyiz. Bu durumda bu okullara meslek liselerinden geçiş yapan öğrencilerin lise alt yapısı ile aynı ortamlarda görecekleri yüksek öğretimden ne fayda sağlayacaklarının iyi düşünülmesi gerekir.

MYO'larına eleman yetiştirme görevi genellikle ziraat fakültelerine aittir. Bu fakültelerde lisans düzeyinde olduğu gibi Lisansüstü düzeyde de eğitim verilmektedir. Organik tarım disiplinlerarası bir eğitim sistemini gerektirmesine rağmen lisansüstü ders programlarında böyle bir oluşuma hiçbir üniversitede rastlanmamıştır. Sadece birkaç üniversitede ders düzeyinde eğitim verilmektedir. Çizelge 4'de lisansüstü eğitim programlarında organik tarımla ilgili derslere yer veren üniversiteler ve programlarda yer alan derslerin isimleri verilmiştir. Buna göre ülkemizde sadece 14 üniversitede lisansüstü düzeyde organik tarımla ilgili derslere rastlanmıştır. Ancak lisansüstü ders programlarında birbirileri ile aynı içeriğe sahip derslerin farklı isimler altında açıldığı, uygulamayı gerektirmesine rağmen tamamına yakınının teorik düzeyde verildiği görülmektedir. Doğrudan organik tarımla ilgili konularda doktora düzeyinde eğitimli eleman sayısının da yok denecek kadar az olduğu düşünülürse MYO'larının beklenen eğitim düzeyine ulaşabilmeleri için zamana gerek duyulduğu düşünülmektedir.

Teknik eleman eğitimi: Organik tarım üretimden tüketiciye kadar olan aşamada ürünün sürekli denetlendiği kontrollü bir tarım sistemidir. Bu nedenle organik tarım yapacak kişilerin bilgilendirilmesi ve üretimin denetlenmesi aşamalarında organik tarım konusunda eğitimli ve deneyimli teknik elemana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu görev ülkemiz koşullarında Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın kontrolü altındadır. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın eğitim çalışmaları 2 şekilde olmaktadır. Bunlardan biri çiftçinin eğitimine yöneliktir. 1997 yılında Ege Üniversitesi ve Ekolojik Tarım Organizasyonu ile ortaklaşa olarak yürütülen bir proje kapsamında; ülke çapında organik tarım ürünlerinin yetiştiriciliğini yaygınlaştırmak, ihracatçı taleplerini karşılamak, ürün çeşit ve miktarını artırmak ve üretim ve sonrası işlemlerin yönetmelik esaslarına göre yapılabilmesini sağlamak için üreticiyi ve kontrol firmalarının faaliyetlerini denetleyecek düzeyde bilgi sahibi olan Bakanlık elemanları eğitilmiştir. Ayrıca 81 ilin Çiftçi Eğitim ve Yayım ile Proje ve İstatistik Şube Müdürleri de bu kapsamda eğitim programına alınmıştır. Hizmet içi eğitim programlarında; organik tarımın temel ilkeleri, çiftlik planlaması, farklı ürün

gruplarında yetiştirme tekniği, hasat sonrası işlemler, işleme, pazara hazırlama ve pazarlama, veri tabanı oluşturma, kontrol ve sertifikasyon konularında eğitim verilmektedir (Anonim 2009 e). Eğitilen elemanlar da üreticinin eğitiminde görev almaktadır. Ayrıca gerektiğinde ziraat fakültelerinden de konu uzmanı öğretim elemanı talebi olabilmektedir.

Eğitimler her yıl periyodik aralıklarla devam etmektedir. Bunun dışında Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, organik tarımla ilgili Kurum/Kuruluş ve Sivil Toplum Örgütleri ile birlikte organik tarım ve organik ürünlerin tanıtımı ile ilgili eğitim programları, konferanslar ve seminerler düzenleyerek, üretici ve tüketiciler bilgilendirilmektedir. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından düzenlenen eğitim çalışmalarının 2. si de organik tarım kontrolörü olacaklara yöneliktir. Bu amaçla Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından senede 1 veya 2 kez düzenlenen eğitim kursları ile hem bakanlık hem de kontrol firmalarında ihtiyaç duyulan yeni kontrolör adaylarının eğitimleri sağlanmaktadır. Bu amaçla bugüne kadar 548 ziraat mühendisinin eğitildiği belirtilmektedir (Anonim 2009 e).

Çizelge 4. Üniversitelerde lisansüstü eğitim programlarında yer alan organik tarımla ilgili dersler

Selçuk Üniversitesi		
Ders Adı	**Kredi**	**Anabilim Dalı**
Sofralık Üzüm Üretiminde Organik Tarım	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Organik Meyve Yetiştiriciliği	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Bahçe Bitkileri Tarımında Çevre Dostu Üretim Teknikleri	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Avrupa Birliği ve Türkiye'de Organik Tarım	(3+0)=3	Tarla Bitkileri
Tarımsal Zararlılarla Biyolojik Mücadele	(3+0)=3	Bitki Koruma
Organik Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği	(3+0)=3	Zootekni
Uludağ Üniversitesi		
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım	(2+2)=3 doktora	Bahçe Bitkileri
Tarla Bitkilerinde Organik Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Tarla Bitkileri
Biyolojik Mücadele	(3+0)=3	Bitki Koruma
Akdeniz Üniversitesi		
Sürdürülebilir Tarım	(3+0)=3 doktora	Tarla Bitkileri
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım Uygulamaları	(2+0)=2 yüksek lisans	Bahçe Bitkileri
Ekolojik Sığır Yetiştirme	(2+0)=2 yüksek lisans	Zootekni
Biyolojik Mücadele	(2+0)=2	Bitki Koruma
Ankara Üniversitesi		
Biyolojik Mücadele	(3+0)=3	Bitki Koruma
Adnan Menderes Üniversitesi		
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım	(2+0)=2 yüksek lisans	Bahçe Bitkileri
Ekolojik Tarımda Bitki Koruma	(3+0)=3 yüksek lisans	Bitki Koruma
Sürdürülebilir Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Tarla Bitkileri
Organik Tarımda Hayvan Besleme	(2+0)=2 doktora	Zootekni
Atatürk Üniversitesi		
Organik Meyve Yetiştiriciliği	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Organik Sebze Tarımı	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Sürdürülebilir Tarım	(3+0)=3	Tarla Bitkileri
Onsekiz Mart Üniversitesi		
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Bahçe Bitkileri
Organik Üretim Teknikleri	(3+0)=3 doktora	Tarla Bitkileri
Dicle Üniversitesi		
Organik Tarım	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Zararlılar ile Biyolojik Savaşımın Esasları	(3+0)=3	Bitki Koruma
Gaziosmanpaşa Üniversitesi		
Eurogap (İyi Tarım Uygulamaları)	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Organik Meyve Bahçelerinin Yönetimi	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Organik Sebze Yetiştiriciliği	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Tarımda Biyolojik Mücadele ve Prensipleri	(3+0)=3	Bitki Koruma
Organik Tarımda Zararlı Yönetimi	(3+0)=3	Bitki Koruma
Bitkisel Üretimde Organik Tarım	(3+0)=3	Tarla Bitkileri
Sürdürülebilir Tarım	(3+0)=3	Tarla Bitkileri
Organik Tavuk Yetiştiriciliği	(3+0)=3	Zootekni
Harran Üniversitesi		
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım Yöntemleri	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Zararlılarla Biyolojik Savaş	(3+0)=3	Bitki Koruma
Biyolojik Tarım	(3+0)=3	Tarla Bitkileri

Çizelge 4 (devam)

Ondokuz Mayıs Üniversitesi		
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım	(2+0)=2 doktora	Bahçe Bitkileri
Biyolojik Mücadele	(3+0)=3 yüksek lisans	Bitki Koruma
Süleyman Demirel Üniversitesi		
Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Bahçe Bitkileri
Sürdürülebilir Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Bahçe Bitkileri
Ekolojik Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Tarla Bitkileri
Organik Hayvancılık	(3+0)=3 yüksek lisans	Zootekni
Namık Kemal Üniversitesi		
Sebzecilikte İleri Organik Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Bahçe Bitkileri
Bağcılıkta İleri Organik Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Bahçe Bitkileri
Organik Tohum ve Fide Üretimi	(3+0)=3 doktora	Bahçe Bitkileri
Biyolojik Mücadele	(3+0)=3 yüksek lisans	Bitki Koruma
Organik Tarımda Fitopatolojik Sorunlar	(3+0)=3 yüksek lisans	Bitki Koruma
Tarla Bitkilerinde Organik Tarım	(3+0)=3 yüksek lisans	Tarla Bitkileri
Organik Tarımda İlkeler ve Yeni Yaklaşımlar	(3+0)=3 doktora	Tarla Bitkileri
Sütçü İmam Üniversitesi		
Meyvecilikte Organik Traim ve Genetik Prensipleri	(3+0)=3	Bahçe Bitkileri
Sebzecilikte Çevre Dostu Üretim Teknikleri	(4+0)=4	Bahçe Bitkileri
Sebzecilikte Organik Tarım	(4+0)=4	Bahçe Bitkileri
Biyolojik Savaşımın Esasları	(3+0)=3	Bitki Koruma
Sürdürülebilir Tarım	(2+0)=2	Tarla Bitkileri

Yaşam boyu eğitim: Eğitimin bir ömür boyu olması gerektiği, her yaştaki insanın yaşamının değişik dönemlerinde eğitime ihtiyacı olduğu düşüncesinden hareketle yaşam boyu eğitim veya sürekli eğitim merkezleri önem taşımaktadır. Türkiye'de yaşam boyu eğitim, çoğunlukla üniversitelerin 'Sürekli Eğitim Merkez'leri, sivil toplum örgütleri ve bazı özel eğitim firmaları aracılığı ile yapılmaktadır. Bu programlarda talepler dikkate alınarak hazırlanan kurs veya konferanslar aracılığı ile halkın bilgilendirilmesi sağlanmaktadır. Yaptığımız incelemelerde üniversitelerin bu konudaki bir programına rastlanmamıştır. Organik Tarım Kanunu çerçevesinde görsel ve sözlü iletişim araçları yoluyla her ay yarım saatlik halkı organik tarım konusunda bilgilendirme zorunlu hale getirilmesine rağmen tüm kurumların bu görevi yerine getirmedikleri dikkat çekmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Organik tarım eğitimi tarım eğitimi programları gibi ülkemiz gerçeklerine göre iyi plânlanmadan uygulamaya aktarılmıştır. Yaptığımız çalışma sonucunda organik tarım eğitiminin bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir. Eğitimin yöneldiği kesimleri dikkate alarak eğitim sistemini iyileştirmek, organik tarım konusunda duyarlılığı artırmak adına belirlediğimiz önerilerimiz aşağıda konu başlıklarına göre ayrı başlıklar halinde verilmiştir.

Üretici eğitimi: Bugünkü koşullarda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın denetiminde olan eğitim kurslarının yaygınlaştırılmasında üniversitelerden yardım alınmalıdır. Üniversitelerin ziraat fakülteleri de üreticiye, halka yönelik olarak kitle iletişim araçlarından aktif şekilde yararlanma yoluna gitmelidir. Üretici danışma hatları bu konuda düşünülebilir.

İlk ve ortaöğretim çağındaki kişilerin eğitimi: Tarım ve organik tarım konusunda gençlerin eğitimi gelecek kuşakların bilinçlenmesi açısından gereklidir. Bu amaçla özellikle geliri tarıma dayalı bölge ve yörelerde ilköğretim okullarındaki programlara organik tarımla ilgili veya tarımsal içerikli dersler alternatif olarak sunulmalıdır. Aynı şekilde günümüzde sayıları azalan tarım meslek liselerinin tarıma ve organik tarıma eğilimli gençlerin eğitiminde etkili hale getirilebilir. Bu amaçla meslek liselerinin eğitim programları da yeniden düzenlenmeli ve güncelleştirilmelidir. Bu okulların sadece erkek öğrencilere hizmet verebilecek bir yapı içinde korunmuş olması da bir diğer sorundur. Meslek liselerinden MYO ve üniversitelere geçişin kolaylaştırılması da bu liselerin önemini artıracaktır.

Üniversite düzeyinde eğitim: Ülkemizde organik tarım işletmeleri için ara eleman yetiştirme düşüncesiyle sayıları hızla artan MYO'larının öncelikli olarak kontrol altına alınması gerekmektedir. Daha önce de belirtildiği gibi her ile bir üniversite açılması fikri ile yanlış adımlar atılmıştır. Üniversite gençler için ufuk açıcı bir yer olmalıdır. Bu nedenle üniversite büyük ve gelişmiş şehirlerde okunmalıdır. Ülkemizin küçük ve gelişmemiş illerinden gelişmiş üniversitelere gelen bir öğrenci, en yeni teknikleri öğrenerek bunları yaşadığı yere götürebilmelidir. Aksi takdirde örneğin Şırnak'ın bir köyünde doğan, orada ilk, orta ve yüksek öğrenimini tamamlayan bir öğrencinin yaşadığı ile verebileceği bir şey yoktur. Böylece üniversite eğitimi kısır bir döngü içine sokulmuştur. Ülkemizde yolu, alt yapısı olmayan en küçük bir ilçenin yöneticileri bile, ekonomisinin canlanması amacıyla yüksek okul açılmasını istemekte ve bu amaçla siyasi iradeyi yönlendirmeye çalışmaktadırlar. Oysa bir yere gerekli ise üniversite açılmalıdır. 2002-2009 yılları arasında 34 MYO'lunda organik tarım programının açıldığı belirlenmiştir. Organik tarım sektöründe uygulamayı yönlendirecek, organik tarım yetiştiriciliğini yönetebilecek elemana gerek duyulmaktadır. MYO'larının organik tarım programlarından mezun olan öğrencilerin de uygulamada iş bulmakta zorlandığı görülmektedir. Alt yapıyı iyileştirmeden MYO'larına alınacak öğrenci sayılarını yükseltmekle sektörün istediği elemanı yetiştirmek mümkün değildir. Her sene 800'ün üzerindeki sayıda öğrenci organik tarım programına kayıt yaptırmaktadır. Gerçekten organik tarım sektörünün bu kadar ara elemana ihtiyacı var mıdır? Uygulaması sınırlı ders programlarına göre eğitilmiş eleman ihtiyacı ne derece karşılayacaktır? sorularına cevap aranmalı, gerekirse alt yapısı oluşturulmamış programlar kapatılmalıdır. Nitekim TÜSİAD tarafından 2005-2007 Bologna Süreci Ulusal Raporu'nda da meslek yüksekokullarının üniversite yapıları içinde her durumda amaçlarına hizmet ettikleri kuşkulu göründüğü belirtilerek MYO'larının kalitelerinin gerçek anlamda yükseltilmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Visakorpi et al. 2005).

sahip olmalarının ve öğrencilerinin iş ve sanayi alanlarında uygulamalı eğit

öğrenme programları sunmak için iyi bir yapı sağlayabilir. Bunun başarılı olabilmesi için üniversitelerin yönetim yapılar
gerekmektedir (Visakorpi et.al. 2008).

Lisans düzeyinde eğitim veren ziraat fakültelerinin organik tarım eğitimi içinde pek yer almadıkları görülmektedir. MYO'larında olduğu gibi ziraat fakültelerinin de ülke gerçekleri göz önüne alınarak programlarını gözden geçirmeleri, sorunu ortaya koyabilen, problem çözebilen, yargılayan ve uygulayabilen mühendisleri yetiştirebilecek şekilde yapılanmalıdırlar.

Teknik eleman eğitimi: Tarım, dolayısıyla organik tarım teknoloji ile iç içe olan dallardır. Yeniliklerin izlenmesini gerektirir. Bu nedenle teknik elemanların da en son bilgilerin ışığında aydınlatılması ve eğitilmesi gerekir. Bu amaçla ülkemizde kontrolör yetiştirme görevi Tarım ve Köyişleri bakanlığı'nın yetkisindedir. Oysa alt yapıları güçlü üniversitelerin desteği de alınmalı ve yetkinin bir bölümü üniversitelere de kaydırılmalıdır. Eğitimlerin bir bölümü danışmanlık hizmeti şeklinde ücretli olarak üreticiye verilmektedir. Ancak ülkemizdeki danışmanlık mekanizmasının da özellikle eleman kalitesi yönünden gözden geçirilmesi, bağımsız bir otorite tarafından denetlenmesi gerekmektedir.

Yaşamboyu eğitim: Ülkemizde gerekli ilgiyi görmeyen yaşam boyu eğitim de yeniden gözden geçirilmelidir. Bu aşamada üniversitelere büyük görevler düşmektedir. Alt yapılar iyileştirilerek organik tarım konusunda halkı ve üreticiyi bilinçlendirecek bilgilerin aktarılma işlemi hızlandırılmalıdır. Böylece uygulamadaki bilgi kirliliğinin de önüne geçmek mümkün olacaktır.

LİTERATÜR LİSTESİ

Akdemir, H., Soya, H., Yoldaş, F., Alan, Ö., Günen, Y, ve Ceylan, Ş., 2005, MYO Bünyesindeki Tarım Programlarının Yeniden Yapılandırılması, III. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 28-30 Eylül 2005, Burdur, s: 53-58.

Anonim, 2009 a. www.ankara.edu.tr

Anonim, 2009 b. www.meb.gov.tr

Anonim 2009 c. www.yok.gov.tr
Anonim 2009 d. www.osym.gov.tr
Anonim 2009 e. www.tarim.gov.tr
Visakorpi J., Stankovic F., Pedrosa J., Rozsnyai C. 2008. Türkiye'de Yükseköğretim: Eğilimler, sorunlar ve fırsatlar. Türk sanayicileri ve İşadamları Derneği, Yayın No. TÜSİAD-T/2008-10/473, ISBN : 978-9944-405-45-4, 159 s.

Sağlıklı bir gelecek için...

1.GAP ORGANİK TARIM KONGRESİ

7-20 Kasım 2009
Şanlıurfa

PROGRAM

GAP TOPRAK-SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Tarih	Saat	Yer
2. Gün Çarşamba 18 Kasım 2009	14.45-15.00	ARA
	15.00-16.15	**DEDEMAN OTEL BALO SALONU A** Oturum Başkanı : Dr. Müslüm BEYAZGÜL (TAGEM) –Huriye KARA ,ORGANİK TARIM EKOSİSTEMLERİNDE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİN YAPILANMASI –Yaşar ERTÜRK, Sezai ERCIŞLI, Ramazan ÇAKMAKÇı, M.Figen DÖNMEZ BİTKİ BÜYÜMESİNİ DÜZENLEYİCİ RHİZOBAKTERİLERİN (PGPR) ÇİLEKTE (FRAGARİA X ANANASSA DUCH.) VERİM VE GELİŞİM UNSURLARINA ETKİLERI –Aslıhan ESRİNGÜ, Metin TURAN, Dilara FAYETÖRBAY, Figen DÖNMEZ BİO GÜBRELEMENİN ROKA (ERUCA SATİVA) VE MARUL (LACTUCA SATİVA) BİTKİSİNİN GELİŞİMİ VE KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ –Emel KARAARSLAN, Ümmühan KARACA, Refik UYANÖZ FARKLI MİKORİZA KÜLTÜRÜ İLE AŞILAMANIN BUĞDAY BİTKİSİNİN GELİŞMESİ ÜZERİNE ETKİSİ –Müslüm COŞKUN ,Murat TARİNİ, A.Gülgün ÖKTEM,N.Devrim ALMACA Mithat VURAL, Betül BAYRAKLI ŞANLIURFA TARLA KOŞULLARINDA EKİM NÖBETİ SİSTEMİNDE FARKLI MİKTARDAKİ ORGANİK GÜBRE KULLANILARAK YETİŞTİRİLEN EKOLOJİK MERCİMEĞİN VERİMİ ÜZERİNE ETKİSİ **DEDEMAN OTEL BALO SALONU B** Oturum Başkanı : Dr. Ferhunde Özlem ALTINDİŞLİ (TAGEM) –Naime Z. ELEKÇİOĞLU MERSİN-ERDEMLİ'DE ORGANİK VALENSİYA PORTAKAL YETİŞTİRİCİLİĞİNDE TURUNÇGİL UNLUBİTİ PLANOCOCCUS CİTRİ RİSSO (HEMİPTERA: PSEUDOCOCCİDAE) MÜCADELESİ –İnanç ÖZGEN, Hakan YILDIRIM, Zafer AKTÜRK, Deniz Yusuf İÇGİL, Şahimerdan TÜRKÖLMEZ, Mehmet Şirin İMRAK GAP BÖLGESİNDE ORGANİK KİRAZ ÜRETİMİ VE ENTEGRE MÜCADELE UYGULAMALARI: MARDİN İLİ ÖRNEĞİ –Mustafa Timur DÖKEN, Serap AÇıKGÖZ ORGANİK KESTANE ÜRETİMİNDE KESTANE KANSERİ MÜCADELESİ –F. Ö. ALTINDİŞLİ, F. ÖZSEMERCI ORGANİK BAĞCILIKTA SALKIM GÜVESİ (LOBESİA BOTRANA DEN.-SCHİFF., LEP: TORTRİCİDAE) İLE MÜCADELEDE FARKLI BİYOTEKNİK YÖNTEMLERİN KULLANIMI –Mithat VURAL, Cengiz RASTGELDİ, Fuat TAYLAN, Müslüm COŞKUN ŞANLIURFA DA ORGANİK TARIM YETİŞTİRİCİLİĞİNDE BİTKİ KORUMA SORUNLARI VE ÇÖZÜM OLANAKLARI **DEDEMAN OTEL VİRANŞEHİR SALONU** Oturum Başkanı : Dr. Gülay BEŞİRLİ (TAGEM) –Adem ATASAY, Nurgül TÜREMİŞ ORGANİK ÇİLEK YETİŞTİRİCİLİĞİNDE BAZI BESİN UYGULAMALARININ BİTKİ BESİN ELEMENTLERİ ALIMINA ETKİLERİ –Adem ATASAY, Mesut İŞÇİ, Kadir UÇGUN, Suat KAYMAK, Selma ÖZYİĞİT, Ayşe ÖZDEM, Cevdet ZEKİ ORGANİK KİRAZ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE FARKLI KLON ANAÇLARININ ÇİÇEKLENME, MEYVE VERİM VE KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ –Hakan YILDIRIM, İnanç ÖZGEN, Zafer AKTÜRK, Deniz Yusuf İÇGİL MARDİN İLİNDE ORGANİK KİRAZ YETİŞTİRME OLANAKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ –Dilek KANDEMİR, Harun ÖZER, Sezgin UZUN İLK TURFANDA ORGANİK HIYAR YETİŞTİRİCİLİĞİNDE FARKLI TERBİYE SİSTEMİ VE BUDAMA UYGULAMALARININ BÜYÜME, ERKENCİLİK VE VERİM ÜZERİNE ETKİSİ

Tarih	Saat	Yer
3. Gün Perşembe 19 Kasım 2009	09.00-10.15	**DEDEMAN OTEL BALO SALONU A** Oturum Başkanı : Doç. Dr.ŞAHİN ANIL (TAGEM) –Ruhsar YANMAZ, Burcu TUNCER TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM EĞİTİMİ –Duygu AKTÜRK, Ferhan SAVRAN GÖKÇEADA'DA ORGANİK VE GELENEKSEL ZEYTİN ÜRETİMİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ –Ruhsar YANMAZ, Gülay BEŞİRLİ TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM ARAŞTIRMALARI –Cennet OĞUZ, Gülşah EVLİ KONYA İLİ AKŞEHİR İLÇESİ ORGANIK ÇILEK ÜRETIMI VE MALIYET ANALIZI **DEDEMAN OTEL BALO SALONU B** Oturum Başkanı : Prof. Dr. Cengiz KAYA (Harran Ün.Zir.Fak.) –Rıfat KARAKURT BAZI SEBZE TÜRLERİNDE DENİZ YOSUNU ÖZÜNÜN ORGANİK FİDE GELİŞMESİ ÜZERİNE ETKLİLERİ –Kadriye KALINBACAK DEMİR BESLENMESİNDE SENTETİK KİLEYTLER YERİNE ORGANİK KİLEYTLERİN KULLANILMA OLANAKLARI –Nevzat ASLAN, Serpil KARADAĞ, Nilgün KALKANCI, Kürşat Alp ASLAN GAP BÖLGESİNDE ÜZÜM YETİŞTİRİCİLİĞİNDE ORGANİK MATERYAL UYGULAMALARININ TOPRAĞIN BAZI FİZİKSEL VE KİMYASAL ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ **DEDEMAN OTEL VİRANŞEHİR SALONU** Oturum Başkanı : Prof.Dr. Ayşe Nur UĞURLU (Hacettepe Ün.Çevre Müh.) –Funda ARSLANOĞLU, Hatice BOZOĞLU, Sıddık İPEK, Ferda ARSLANOĞLU ORGANİK TARIM YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLEBİLECEK İL: SİNOP –Hatice KARA, Sadık YETİM, Abdullah ŞAKAK, Yasemin Tuba TEKGÜL ORGANİK VE KİMYASAL GÜBRELERİN TOPRAK VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ ÜZERİNE ETKİLERİ –Mehtap SARAÇOĞLU, Sadık YETİM, Halil POLAT, Abdulkadir SÜRÜCÜ ŞANLIURFA İLİ HARRAN İLÇESİ TOPRAKLARININ AĞIR METAL KAPSAMLARININ BELİRLENMESİ –Yener ATASEVEN, Zeliha YASAN ÇEVRENİN KORUNMASI KAPSAMINDA ORGANİK TARIMIN DEĞERLENDİRİLMESİ
	10.15-10.30	ARA
	10.30-11.45	**DEDEMAN OTEL BALO SALONU A** Oturum Başkanı : Prof. Dr. Nurgül TÜREMİŞ (Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi) –HASAN AKAN TÜRKİYE'DE BOTANİK TURİZMİ –Aytuğ AKESEN TÜRKİYE EKOTURİZM POTANSİYELİNDE GAP BÖLGESİ'NİN YERİ VE ÖNEMİ –Sibel MANSUROĞLU, Pınar GÜLYAVUZ KINIKLI ALTERNATİF TURİZM ALANLARININ SAPTANMASINDA SWOT ANALİZİ TEKNİĞİNİN PEYZAJ PLANLAMA AÇISINDAN UYGULANABİLİRLİĞİ: ANTALYA/AKSEKİ ÖRNEĞİ –KÜÇÜKASLAN Nazife, MUĞLA Seher, DOĞAN E.Muhsin, AK İbrahim, KANTAR Faik SÜRDÜRÜLEBİLİR KIRSAL TURİZMİN KIRSAL KALKINMADAKİ ÖNEMİ VE KIRSAL TURİZMİN ORGANİK TARIMLA BAĞLANTISI